

אחר, או שיש עמו רק עוד שנים, אזי הוא מתכוין להפקיר רק על דעת אחד מהם, משום ששנים אינם מוציאים קול, ואין אחרים יודעים שזה הפקיר. ולכן הפקר זה דומה למתנה, שכשם שמתנה יוצאת מרשות הנותן רק על דעת המקבל, כך גם כאן, אדם זה מפקיר רק על דעת זה שעמו, או על דעת אחד מהשנים שעמו.

ולכן, כשם שמתנה אינה יוצאת מרשותו עד שבאה לרשות המקבל, כך הפקר בכי האי גוונא, אינו יוצא מרשות המפקיר, עד שבא לרשות זוכה. ולכן אמר רבי יוסי, שעד שלא זכה, בין הוא בין אחר, יכול לחזור בו.

ואילו הא, מה ששנינו בברייתא השניה, שהמפקיר כרמו וכו' פטור מן המעשר, מדובר היכא דאפקריה באפי תלתא [כגון שהפקיר בפני שלשה], שבכהאי גוונא יש קול לדבר, ועל דעת כולם הפקיר, ואין זה דומה כלל למתנה. לכן בכהאי גוונא מודה רבי יוסי, שיוצא מרשות המפקיר לאלתר.

דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק: כל המפקיר בפני שלשה — הוא הפקר, משום שנתכוין להפקיר אדעתא דכולי עלמא.

אבל אם הפקיר בפני שנים — לא הוא הפקר. שכיון שאין להפקר כזה קול, נתכוין להפקיר רק לשני בני אדם אלו, והרי זה כמתנה.

ורבי יהושע בן לוי אמר: דבר תורה, אפילו בפני אחד הוא הפקר.

ומה טעם אמרו חכמים שצריך להפקיר בשלשה?

כדי שיהא אחד מהנוכחים זוכה, ושנים האחרים מעידין על כך.

באמת גם מדברים אלו נפטר הכרם כדין הפקר.

ופטור מן המעשר, כיון שלא נאמר בו "תעזוב" מיותר.

ועתה, בשלמא לשיטת עולא שהעמיד את כל הברייתא דלעיל כשיטת רבנן, ברייתא זו דרבנן קתני לה, כלומר, כשיטת רבנן היא, ובאמת תוך ג' ימים יכול לחזור בו, וממילא יהיה חייב במעשר. והברייתא — דין דאורייתא קתני לה. שהרי מדאורייתא אינו יכול לחזור בו, ולכן פטור ממעשר.

אלא לריש לקיש, שמעמיד את הברייתא דלעיל אליבא דרבי יוסי, אמאי פטור מן המעשר? הרי כיון שלשיטת רבי יוסי יכול לחזור בו, אם כן, כשעמד ובצרו, הרי אין לנו ראייה שהתכוון לזכות מן ההפקר, ויתכן שחזר בו עתה מהפקרו — והתברר שלא היה הפקר מעולם, וחייב במעשר.

אמר לך ריש לקיש: כי אמרי אנא לרבי יוסי, דווקא גבי ברייתא דלעיל. אבל הא, ברייתא זו, על כרחך כשיטת רבנן היא, ולא כשיטת רבי יוסי.

מח-א איבעית אימא: באמת גם הברייתא השניה — כשיטת רבי יוסי היא.

אלא, שמה שאמר רבי יוסי בברייתא הראשונה, שהמפקיר יכול לחזור בו, היינו היכא דאפקריה באנפי תרין [בפני שנים], כפי ששנינו במשנתנו, שעליה נאמרו דברי רבי יוסי באותה ברייתא "ואם אין עמהם אחר", דהיינו, שהיו שם רק המפקיר והזוכה.

שדווקא בכהאי גוונא אסר רבי יוסי, משום שהוא סובר, שבכהאי גוונא, שאין עמהם